

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. birželio 10 d.
(OR. en)

10160/22

EF 166
ECOFIN 615
DELECT 86

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo: Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo
direktorė Martine DEPREZ

gavimo data: 2022 m. birželio 9 d.

kam: Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe
TRANHOLMUI-MIKKELSENIUI

Komisijos dok. Nr.: C(2022) 3584 final

Dalykas: 2022 m. birželio 9 d. KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS
(ES) .../..., kuriuo pratęsiamas Europos Parlamento ir Tarybos
reglamento (ES) Nr. 648/2012 89 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje
nurodytas pereinamasis laikotarpis

Delegacijoms pridedamas dokumentas C(2022) 3584 final.

Pridedama: C(2022) 3584 final

Briuselis, 2022 06 09
C(2022) 3584 final

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2022 06 09

**kuriu pratęsiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 89
straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas pereinamasis laikotarpis**

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. DELEGUOTOJO AKTO BENDROSIOS APLINKYBĖS

Reglamente (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (ERIR) numatyta tarpuskaitos prievolės laikinai netaikyti tam tikrus kriterijus atitinkančioms pensijų sistemos įstaigoms (PSĮ). Šis pereinamasis laikotarpis yra nustatytas ERIR 89 straipsnio 1 dalyje ir juo pagrindinėms sandorio šalims (PSS), PSĮ ir tarpuskaitos nariams suteikiama daugiau laiko parengti perspektyvius techninius sprendimus, kurie leistų PSĮ įvykdyti PSS piniginės kintamosios garantinės įmokos reikalavimus, taip sumažinant galimą neigiamą išvestinių finansinių priemonių sutarčių centrinės tarpuskaitos poveikį būsimų pensininkų pensinėms išmokoms.

Laikinos išimties galiojimas buvo kelerius metus pratęsimas, nes jokie perspektyvaus techninio sprendimo neatsirado.

- Atlikus ERIR peržiūrą (Reglamentu (ES) Nr. 834/2019, ERIR REFIT) išimties galiojimas pratęstas iki 2021 m. birželio 18 d.
- Pagal ERIR 85 straipsnio 2 dalį jos galiojimą galima pratęsti du kartus, kiekvieną kartą vieniems metams, priimant Komisijos deleguotąjį aktą, tačiau pagrindinis reglamento tikslas tebėra PSĮ centrinė tarpuskaityta.
- 2021 m. birželio 8 d. ir 2021 m. birželio 10 d. Europos Parlamentas ir Taryba neprieštaravo 2021 m. gegužės 6 d. Komisijos priimtam pasiūlymui pratęsti išimties taikymą dar vieniems metams, todėl šiuo metu išimtis galioja iki 2022 m. birželio 18 d.¹

Šiuo deleguotuoju aktu Komisija siūlo pratęsti galiojančią išimtį dar vieniems metams. Tai paskutinis pratęsimas, galimas pagal dabartinę ERIR sistemą.

2. KONSULTACIJOS PRIEŠ PRIIMANT AKTĄ

ERIR REFIT reglamente pateikta išsami pažangos, padarytos ieškant perspektyvių sprendimų dėl kliūčių, trukdančių pensijų sistemos įstaigoms taikyti centrinę tarpuskaitytą, vertinimo sistema. Pagal 85 straipsnio 2 dalį Komisija turi parengti metines ataskaitas, kuriose įvertinama, ar parengti perspektyvūs techniniai sprendimai, kaip PSĮ įvykdyti kintamosios garantinės įmokos reikalavimus grynaisiais pinigais arba perkelti nepiniginį įkaitą kaip kintamąsias garantines įmokas, taip pat poreikis numatyti šiuos perspektyvius techninius sprendimus palengvinančias priemones.

Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA), bendradarbiaudama su Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija (EIOPA), Europos bankininkystės institucija (EBI) ir Europos sisteminės rizikos valdyba (ESRV), ta tema turi teikti Komisijai metines ataskaitas ir taip prisidėti prie Komisijos atliekamo vertinimo. Be to, Komisija turi suburti ekspertų grupę, kurią sudarytų PSS, tarpuskaitos narių, PSĮ ir kitų susijusių subjektų atstovai, kad būtų galima stebėti jų pastangas ir įvertinti pažangą, pasiektą rengiant perspektyvius techninius sprendimus, kurie palengvintų PSĮ ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių tarpuskaitytą (toliau – PSĮ ekspertų grupė). PSS, tarpuskaitos nariai ir pensijų sistemos įstaigos turi dėti visas pastangas prisidėti prie perspektyvių techninių sprendimų kūrimo.

¹ 2021 m. gegužės 6 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/962, kuriuo pratęsimas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 89 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas pereinamasis laikotarpis (OL L 213, 2021 6 16, p. 1).

Komisija savo ataskaitas teisėkūros institucijoms paskelbė 2020 m. rugsėjo mėn. (COM(2020) 574 *final*, 2020 09 23) ir 2021 m. gegužės mėn. (COM(2021) 224 *final*, 2021 05 06). Ataskaitose Komisija pripažino, kad pastaraisiais metais PSI likvidumo sąlygos toliau gerėjo, o atitinkami suinteresuotieji subjektai ieškodami perspektyvių sprendimų padarė pažangą. Visų pirma PSS parengė arba šiuo metu rengia paprastesnės prieigos prie atpirkimo sandorių, kurių tarpuskaita atliekama, rinkų, kuriose PSI galėtų iškeisti nepiniginį įkaitą į pinigus, modelius². Kai kurios PSI jau savanoriškai taiko tarpuskaitą daliai savo išvestinių finansinių priemonių kaip tarpuskaitos narių klientės. Ataskaitose taip pat pabrėžiama, kad sprendina PSI problema tebėra poreikis pateikti piniginę kintamąją garantinę įmoką nepalankiausiomis rinkos sąlygomis, kai PSS piniginės garantinės įmokos prašymų apimtis gali padidėti, o PSI pajėgumą naudotis atpirkimo sandorių rinka ne visuomet įmanoma užtikrinti.

Naujausią ESMA ataskaitą Komisija gavo 2022 m. sausio 25 d.³ Ataskaitoje patvirtinta, kad 2020 m. gruodžio mėn. ESMA ataskaitoje⁴ pateiktas aprašymas, analizė ir išvados iš esmės tebegalioja, tačiau šį kartą dėmesys sutelktas į PSI realią parengtį atlikti tarpuskaitą. ESMA padarė išvadą, kad PSI apskritai yra realiai pasirengusios atlikti tarpuskaitą ir vis daugiau jų savanoriškai atlieka bent dalies savo išvestinių finansinių priemonių portfelių tarpuskaitą, tačiau PSI ir atitinkamiems rinkos dalyviams reikia laiko susitarimams dėl tarpuskaitos ir įkaito valdymo užbaigti. Be to, ESMA mano, kad PSI taikomos tarpuskaitos prievolės pradžia turėtų būti vertinama atsižvelgiant į tarpuskaitos pajėgumų didinimą ES. Tuo remdamasi, savo išvadoje ji teikia rekomendaciją pratęsti terminą dar vieniems metams.

Šią išvadą patvirtina diskusijos PSI ekspertų grupėje, kuri nuo jos įkūrimo 2019 m. posėdžiavo šešis kartus, paskutinį kartą – 2022 m. kovo mėn. Paskutinio posėdžio metu dalyviai nurodė, kad PSI iš esmės yra pasirengusios taikyti tarpuskaitą, yra sudariusios tarpuskaitos susitarimų ir jau savanoriškai atlieka kai kurių sandorių tarpuskaitą. Vis dėlto ekspertų grupėje dalyvavę PSI atstovai pabrėžė, kad vis dar išlieka konkreti problema, susijusi su PSI galimybe nepalankiausiais laikotarpiais turėti pakankamai likvidžių lėšų, kad būtų galima gauti grynujų pinigų kintamosios garantinės įmokos reikalavimams įvykdyti, todėl kai kurios iš jų didesnei savo išvestinių finansinių priemonių portfelių daliai taikyti tarpuskaitos vis dar nenori.

Atsižvelgdama į ESMA ataskaitą ir PSI ekspertų grupės diskusijas, Komisija parengė ataskaitą⁵, kurioje padarė išvadą, kad nuo 2019 m. padaryta didelė pažanga siekiant PSI centrinės tarpuskaitos, įskaitant tai, kad kai kurios PSI savanoriškai iš dalies pereina prie centrinės tarpuskaitos. Vis dėlto siekiant sudaryti palankesnes sąlygas PSI tarpuskaitai reikia papildomų paskatų. Visų pirma, ES PSS turėtų pasinaudoti joms skirtu laiku ir toliau tobulinti savo supaprastintos prieigos ir įkaito transformavimo modelius, kad padidintų jų patrauklumą PSS.

² Atpirkimo sandoris yra susitarimas parduoti vertybinius popierius už nustatytą kainą, kartu sudarant susitarimą tuos vertybinius popierius atpirkti už sutartą kainą vėlesnę datą. Atpirkimo sandorių rinkoje susitinka įmonės, teikiančios įkaitą mainais už pinigus, ir įmonės, mokančios pinigų mainais už įkaitą.

³ *Clearing obligation for pension scheme arrangements* (Tarpuskaitos prievolė pensijų sistemos įstaigoms), Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija, ESMA70-451-110, 2022 m. sausio 25 d.

⁴ *Report on the central clearing solutions for pension scheme arrangements (No. 2)* (Ataskaita dėl pensijų sistemos įstaigoms skirtų centrinės tarpuskaitos sprendimų (Nr. 2)), Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija, ESMA70-151-3248, 2020 m. gruodžio 17 d.

⁵ COM(2022) 254, Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai, teikiama pagal 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) Nr. 834/2019, 85 straipsnio 2 dalį, kurioje vertinama, ar parengti perspektyvūs techniniai sprendimai, kad pensijų sistemos įstaigos galėtų perkelti piniginį ir nepiniginį įkaitą kaip kintamąsias garantines įmokas, ir koks yra priemonių, skirtų tiems perspektyviems techniniams sprendimams palengvinti, poreikis.

Be to, dėl deleguotojo akto pasiūlymo, kuriuo siekiama metams iki 2023 m. birželio mėn. pratęsti PSĮ taikomos centrinės tarpuskaitos išimties galiojimą, Komisijos tarnybos konsultavosi su Europos vertybinių popierių komiteto ekspertų grupe. Per konsultacijas išryškėjo plataus masto sutarimas dėl pasiūlymo pratęsti išimties galiojimą ir pripažinimas, kad 2023 m. birželio mėn. PSĮ atlikti centrinę tarpuskaitą bus privaloma. Kai kurios valstybės narės pabrėžė, kad reikalinga aiški komunikacija siekiant užtikrinti, kad PSS stiprintų savo tarpuskaitos pajėgumus, o PSĮ parengtų savo likvidumo valdymo procesus, kad galėtų sklandžiai naudotis centrine tarpuskaita, 2023 m. birželio mėn. nustojus galoti laikinajai tarpuskaitos prievolės išimčiai.

3. DELEGUOTOJO AKTO TEISINIAI ASPEKTAI

Teisė priimti deleguotąjį aktą numatyta pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (ERIR) 85 straipsnio 2 dalį.

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2022 06 09

kuriuo pratęsiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 89 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas pereinamasis laikotarpis

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų⁶, ypač į jo 85 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą,

kadangi:

- (1) Reglamento (ES) Nr. 648/2012 89 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad iki 2021 m. birželio 18 d. to reglamento 4 straipsnyje nustatyta tarpuskaitos prievolė netaikoma ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutartims, kurias galima objektyviai įvertinti kaip mažinančias investavimo riziką, tiesiogiai susijusią su pensijų sistemos įstaigų finansiniu mokumu, ir subjektams, įsteigtiems siekiant pensijų sistemos įstaigos įsipareigojimų neįvykdymo atveju teikti kompensacijas pensijų sistemos įstaigų nariams. Šis pereinamasis laikotarpis buvo numatytas siekiant suteikti laiko perspektyviems techniniams sprendimams parengti, kad pensijų sistemos įstaigos galėtų perkelti piniginių ir nepiniginį įkaitą kaip kintamąsias garantines įmokas, ir siekiant išvengti neigiamo išvestinių finansinių priemonių sutarčių centrinės tarpuskaitos poveikio būsimų pensininkų pensinėms išmokoms, kuris atsirastų, jei tokioms ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutartims iš karto būtų pradėta taikyti tarpuskaitos prievolė;
- (2) pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 85 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą Komisija įgaliojama du kartus, kiekvieną kartą vieniems metams, pratęsti tą pereinamąjį laikotarpį, jei ji padaro išvadą, kad dar neparengti perspektyvūs techniniai sprendimai, kaip pensijų sistemos įstaigos galėtų perkelti piniginių ir nepiniginį įkaitą kaip kintamąsias garantines įmokas, ir kad neigiamas išvestinių finansinių priemonių sutarčių centrinės tarpuskaitos poveikis būsimų pensininkų pensinėms išmokoms išliko. Tuo tikslu Reglamente (ES) Nr. 648/2012 85 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje reikalaujama, kad iki pereinamojo laikotarpio galutinio pratęsimo dienos Komisija parengtų metines ataskaitas, kuriose įvertinama, ar tokie perspektyvūs techniniai sprendimai parengti ir ar reikia priimti kokias nors priemones, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tiems perspektyviems techniniams sprendimams;
- (3) 2020 m. rugsėjo 23 d.⁷ ir 2021 m. gegužės 6 d.⁸ Komisija priėmė dvi metines ataskaitas. Šiose ataskaitose Komisija nurodė, kad pastaraisiais metais rinkos dalyviai

⁶ OL L 201, 2012 7 27, p. 1.

⁷ COM(2020) 574 *final*.

⁸ COM(2021) 224 *final*.

dėjo pastangas parengti tokius perspektyvius techninius sprendimus, pagal kuriuos įkaitą iškeistų tarpuskaitos nariai arba jis būtų iškeičiamas per tarpuskaitos atpirkimo sandorių rinkas. Komisija taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad tam tikros pensijų sistemos įstaigos pradėjo savanoriškai taikyti centrinę tarpuskaitą daliai savo išvestinių finansinių priemonių. Ataskaitoje padaryta išvada, kad pagrindinis išliekantis pensijų sistemos įstaigų iššūkis yra galimybė nepalankiomis rinkos sąlygomis naudotis likvidumu, kad būtų galima pateikti kintamąją garantinę įmoką, nes toks reikalavimas greitai ir gerokai padidintų riziką, kad bus išekvotos pensijų sistemos įstaigų piniginės lėšos;

- (4) Reglamento (ES) Nr. 648/2012 85 straipsnio 2 dalies antros pastraipos a punkte reikalaujama, kad Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA), bendradarbiaudama su Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija, Europos bankininkystės institucija ir Europos sisteminės rizikos valdyba, Komisijai teiktų metines ataskaitas, kuriose įvertinama, ar PSS, tarpuskaitos nariai ir pensijų sistemos įstaigos dėjo deramas pastangas ir parengė perspektyvius techninius sprendimus, kurie sudarytų palankesnes sąlygas tokioms įstaigoms dalyvauti centrinėje tarpuskaitoje, pateikiant piniginių ir nepiniginį įkaitą kaip kintamąsias garantines įmokas, įskaitant tų sprendimų poveikį rinkos likvidumui ir procikliškumui bei jų galimas teises ar kitokias pasekmes;
- (5) Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2021/962⁹ Komisija vieną kartą pratęsė Reglamento (ES) Nr. 648/2012 89 straipsnio 1 dalyje nurodytą pereinamąjį laikotarpį – iki 2022 m. birželio 18 d.;
- (6) 2022 m. sausio 25 d. ESMA pateikė naujausią ataskaitą dėl to, ar PSS, tarpuskaitos nariai ir pensijų sistemų įstaigos dėjo tinkamas pastangas ir parengė perspektyvius techninius sprendimus, kuriais sudaromos palankesnės sąlygos tokioms įstaigoms dalyvauti centrinėje tarpuskaitoje, pateikiant piniginių ir nepiniginį įkaitą kaip kintamąsias garantines įmokas. Šioje ataskaitoje ESMA iš esmės patvirtino savo ankstesnes išvadas, išsamiai išdėstytas ankstesnėse ataskaitose Komisijai, tačiau daugiausia dėmesio skyrė pensijų sistemos įstaigų operacinei parengčiai taikyti ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių tarpuskaitą. Nors nuolat daugėja pensijų sistemos įstaigų, kurios savanoriškai atlieka ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių tarpuskaitą, o likvidumo sąlygos ir toliau vystosi palankiai, ESMA ataskaitoje taip pat padaryta išvada, kad pensijų sistemos įstaigoms ir atitinkamiems rinkos dalyviams reikia pakankamai laiko susitarimams dėl tarpuskaitos ir įkaito valdymo užbaigti. Todėl ESMA pareiškė nuomonę, kad Reglamento (ES) Nr. 648/2012 89 straipsnio 1 dalyje nurodytą pereinamąjį laikotarpį reikia papildomai pratęsti vieniems metams;
- (7) naujausiame pensijų sistemos įstaigų pasirengimo taikyti išvestinių finansinių priemonių portfelių centrinę tarpuskaitą vertinime¹⁰ Komisija padarė panašią išvadą kaip ir ESMA. Komisijos analizės duomenimis, pensijų sistemos įstaigų likvidumo sąlygos išliko tinkamos net ir pastaraisiais įtampos rinkoje laikotarpiais, ir tikimasi, kad jos ir toliau bus palankios, nes fondai imasi taikyti alternatyvius prieigos prie atpirkimo sandorių rinkos modelius. Dėl teigiamų galimybės naudotis likvidumu perspektyvų vis daugiau pensijų sistemos įstaigų pradėjo savanoriškai taikyti bent

⁹ 2021 m. gegužės 6 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/962, kuriuo pratęsimas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 89 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas pereinamasis laikotarpis (OL L 213, 2021 6 16, p. 1).

¹⁰ COM(2022) 254.

dalies savo išvestinių finansinių priemonių portfelių tarpuskaitą. Tačiau alternatyviems modeliams, suteikiantiems galimybę naudotis likvidumu per atpirkimo sandorių rinką, turi būti duota laiko subręsti, o pensijų sistemos įstaigos turi gerinti savo vidaus likvidumo ir įkaito valdymo praktiką;

- (8) todėl, atsižvelgdama į ESMA ataskaitą, Komisija padarė išvadą, kad Reglamento (ES) Nr. 648/2012 89 straipsnio 1 dalyje nurodytą pereinamąjį laikotarpį tikrai būtina pratęsti dar vieniems metams;
- (9) todėl Reglamento (ES) Nr. 648/2012 89 straipsnio 1 dalyje nurodytas pereinamasis laikotarpis turėtų būti pratęstas;
- (10) šis reglamentas turėtų įsigalioti skubos tvarka, siekiant užtikrinti, kad pereinamasis laikotarpis būtų pratęstas iki jam pasibaigiant,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 648/2012 89 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytas pereinamasis laikotarpis pratęsimas iki 2023 m. birželio 18 d.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2022 06 09

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN